
Deze tekst is (vrij) vertaald voor EOSDigitaal.nl door Sarpa zonder de intentie een taalkundig correcte vertaling te schrijven. Voor aanvullingen en opmerkingen is de pb beschikbaar. Veel plezier ermee.

Het gaat niet om de flitser zelf, maar om hoe je 'm gebruikt.

Ik gebruik mijn flits veelvuldig. Bij de meeste van mijn foto's gebruik ik op de een of andere manier een flitser, maar ik probeer het effect ervan te verbergen. I probeer het licht te verstrooien of te laten weerkaatsen waar mogelijk. Ik maak zo min mogelijk gebruik van directe flits, behalve bij foto's buitenshuis waar ik het beschikbare licht gebruik en dan de flitser alleen gebruik om schaduwen en contrasten te verminderen.

Overigens, ik heb een hekel aan duidelijk slagschaduwen door flitsgebruik. Daarnaast, als het mogelijk is, gebruik dan geen Stofen/Omnibounce.

Gebruik het aanwezige licht indien mogelijk en flits dan met een invulflits waarbij je je belichtingscompensatie omlaag brengt.

Alle foto's in deze voorbeelden zijn gemaakt met de flitser op de camera.

Deze foto is gemaakt op f2 met de flitsweerkaatsing direct achter mij richting de open ruimte om schaduwen te voorkomen. Merk op dat er geen flitschaduw is.

Bij deze foto flitste ik over mijn linkerschouder, dus geen directe flits waardoor je geen flitsschaduw hebt. Een omnibounce zou hier teveel flits naar voren gericht hebben

Hier weerkaats de flits naar boven via het plafond van de kerk met een beetje witte weerkaatsing. Wederom geen omnibounce rommel, want het zou het licht teveel naar voren hebben gericht,.

Hier is gebruik gemaakt van het beschikbare licht en een klein beetje invulflits om de schaduwen te verzachten.

Voor deze foto geldt hetzelfde; beschikbaar licht met een invulflits om de schaduwen wat te verzachten. De belichting is overigens ingesteld op het omgevingslicht, maar zoals gezegd gebruikte in een lichte invulflits vanwege de schaduwen.

Als je in de gebruiksaanwijzing van je flitser kijkt dan zie je dat het richtgetal varieert van ongeveer 32 tot 55 wanneer je zoomt van 33mm naar 105mm. Dit is iets meer dan 1 stop Dit is makkelijk te bedenken, want van $f/32$ naar $f/45$ is 1 stop en de richtgetallen werken net als stops qua flitsintensiteit. Een richtgetal van 55 is dus iets meer dan 1 stop.

Maar nu even serieus. Wie maakt er nou gebruik van de zoom met de flitskop als het bruidsmisje door het middenpad loopt, of zelfs in nog slomere situaties Zelf geloof ik in het KISS-principe, houd het simpel (Keep it Simple Stupid). Uiteraard krijg je met flitskracht voor de ene shot, maar een minuut later zoom je uit voor een groothoekfoto en dan vergeet je de zoom terug te zetten en dan heb je een lelijke groothoekfoto met een lichte vlek

Als de helft van de fotografen zich zouden herinneren wat de afstand tussen flitser en onderwerp moet zijn bij een normale belichting in de handmatige stand, dan zou de kwaliteit van foto's dramatisch toenemen. Echter, het lijkt wel of iedereen vasthoudt aan de automatische instellingen.

Ik werk veel hetzelfde als Neil. Niet iedere bruiloft is hetzelfde, dus ik zal niet beweren dat ik steeds dezelfde opstelling zal gebruiken, maar ik gebruik alleen Canon spullen behalve een Canon flitser. Ik gebruik een Metz 60-ct4, wat een stevige flitser is. Ik maak continue gebruik van weerkaatsing. Zoals gezegd haat ik flitsschaduwen en ik vermijd ze dus als ik kan. Normaliter maak ik de receptie foto's op $1/15$ van een seconde, waarbij het wel afhangt van de lens en hoeveel omgevingslicht er is.

Quote

Ik weet niet zeker waarom je over afstand tussen flitser en onderwerp en handmatige flits praat als we het over een weerkaatste flits hebben

Bij een weerkaatste flits zijn de wiskundige berekeningen erachter nog steeds relevant, want het is hetzelfde principe. Als je via een muur weerkaatst die 3 meter hoog is en je flitst onder een hoek, dan kan het zijn dat je flits een afstand van 10 meter aflegt voordat die het onderwerp belicht. Als je hierbij dan ook nog rekening houdt met het feit dat een oppervlak geen 100% licht weerkaatst, dan heb je een handmatige berekening!.

Omdat ik een "licht-nerd" ben weet ik de handmatige berekeningen van mijn flits uit mijn hoofd, zelfs als ik weerkaats.

Hier staat nog eens specifiek wat ik heb tegen het gedachteloos gebruik van een omnibounce.

Deze foto werd gemaakt door een fotograaf waarmee ik zondag werkte. Ik heb hem dit al vaak uitgelegd en het effect laten zien, maar hij blijft terugvallen op de 45° halfweerkatste flits zonder de positie van plafond en onderwerp in ogenschouw te nemen. Dit resulteert in onderstaand effect ; -De bovenste helft is overbelicht (deels door het donkere pak en jurk) en de onderste helft is donkerder-

Foto's maken in de portretstand met een flitser op 45° en een omnibounce laat je er misschien professioneel uitzien, totdat de foto's komen. Die omnibounce heeft z'n nut, maar dit is er niet een van. Een directe flits zou hier nog beter geweest zijn.

Een snelle omnibounce vraag dan: Ik heb de mijne juist gekocht en ben nog aan het leren hoe ik m moet gebruiken. Ik begrijp je punt over sterke weerkaatsing en waarom je het nutteloos vindt, maar zou het misschien toch niet wat zachtere vulling van schaduwen en misschien wat meer details brengen, zelfs op 45° en een omnibounce? Misschien die kleine hoeveelheid licht die alsnog direct van flits komt? Door 'm op 45° te houden zorg je er dan voor dat je het omgevingslicht niet extra benadrukt?

Nee, het verzacht de schaduwen niet. Misschien een klein beetje, maar dat is niet waarneembaar. De lichtbron is nog steeds te klein en fel met een omnibounce. Het voordeel van de omnibounce is dat het uittredende licht verstrooid is over een hoek van 180°, waardoor het de wanden raakt om tegen te weerkaatsen. Als er niets is om te weerkaatsen, dan is het nutteloos de omnibounce te gebruiken. De diffuser geeft je niet per definitie zachter licht. Het verstrooid het licht misschien, maar het licht wordt niet zachter. Zoals Brew al aangaf is de reden hiervoor dat je lichtbron min of meer even groot is, met of zonder omnibounce. Om zachter licht te krijgen moet je een grotere lichtbron hebben in verhouding tot je onderwerp en waarbij je de afstand tot je onderwerp in gedachten houdt.

De zon is een fenomenaal grote lichtbron, maar door de grote afstand lijkt het een puntbron en daarom geeft de zon van die sterke schaduwen. Je flitser is ook een kleine lichtbron en zal daarom ook sterke schaduwen geven als je direct flitst zonder erbij na te denken. De enige manier om zachter licht te krijgen is door je lichtbron groter te maken, bijvoorbeeld door een paraplu, reflector of doorweerkaatsing op bijvoorbeeld de muur.

Als je binnenshuis de omnibounce gebruikt terwijl je ook weerkaatst, dan zal het licht van je flitser verstrooid worden en weerkaatsen via de muren en het plafond. Hierdoor lijkt het licht wat zachter, maar nog steeds komt er teveel licht direct van de flits en daarom is het licht alsnog sterker dan een goed weerkaatste flits.

Buitenshuis gebruik maken van een flitser met omnibounce in de 45° positie heeft geen nut behalve in de volgende situaties:

- - Je hebt een bredere spreiding van je flitslicht nodig omdat je een groothoeklens gebruikt (dit geldt ook voor binnenshuis)
- - Je staat zo dicht op je onderwerp dat je buiten de range staat waarbij je flitser je van een goede TTL meting kan voorzien . Dan zal een omnibounce je helpen om binnen de range te komen waarbij je een goede TTL belichting kunt doen.
- - Als je de flits in de weerkaats positie hebt, dan staat ie extra hoog boven de as van je lens. Misschien helpt het je? Ik weet het niet,

Eerlijk gezegd kan ik geen andere redenen verzinnen om je omnibounce buitenshuis te gebruiken, met name als je je flitser in de weerkaats-positie hebt, je verbruikt alleen maar meer batterijcapaciteit.

Ik gebruik mijn flits met omnibounce wel eens in de bijna 90° positie als er geen plafond is om tegen te weerkaatsen Dit doe ik dan binnenshuis als ik met een 70-200 fotografeer en het gevaar van rode ogen wil reduceren. Die extra 2 of 3 inch helpen dan net omdat de flitser iets verder van de as van mijn lens afstaat.

Tip van de week: Kwalitatief goed licht met en een flits op je camera (Dave Keiser)

Weten hoe je met licht om moet is waarschijnlijk de belangrijkste kennis voor professionals om fantastische platen te schieten. Het is makkelijk om iets op te lichten, maar kwalitatief goed licht is een ander verhaal. Gebruik leren maken van licht kost tijd, denkwerk en ervaring en er zijn waarschijnlijk zoveel mogelijkheden om een onderwerp aan te lichten als er fotografen zijn. Uiteindelijk zoeken we allemaal naar het licht in de beste kwaliteit die er beschikbaar is.

Onderstaande foto illustreert een methode hoe je de kwaliteit van een trouwfoto kunt verbeteren.

Deze twee foto's zijn kort na elkaar genomen met dezelfde belichting, een flits op de camera en gebruik makend van E-TTL. Welke heeft er een beter licht? Het is duidelijk dat door het zachte gerichte licht de linkerfoto veel prettiger is om naar te kijken. De foto is natuurlijker, heeft meer diepte en "vorm" omdat het licht van links naar rechts gaat.

Wat is dan het verschil? Slechts het draaien van de kop van de flitser.

De rechter foto werd genomen met de flitser direct op het bruidspaar gericht. De foto is vlak en alles is even sterk aangelicht. Om de linkerfoto te maken, richtte ik mijn flitser naar het plafond en draaide deze naar links. Hierdoor weerkaatste het licht van links op het bruidspaar.

Zo ziet mijn camera er dan uit. Als ik op deze manier foto's maak, dan stuur ik al het licht van mijn camera weg. Een deel van het licht weerkaatst, genoeg voor een goede belichting en zeker bij hoge ISO of lange sluitertijden. Als ik in een kleinere ruimte werk, dan kan ik direct tegen de wanden weerkaatsen voor een sterker effect.

Enkele aandachtspunten voor het weerkaatsen van licht onder een hoek.

- Je hebt een sterke flits nodig. High end externe flitsers hebben genoeg kracht om je onderwerp te verlichten, zelfs in ruime balzalen.
- Hoge ISO waarden zijn je vrienden. De meeste recepties schiet ik op 800, maar ik probeer op 400 te blijven als dat nog goede belichting geeft.
- Hoge capaciteit, snel herstellende batterijen zijn belangrijk en je hebt er meer nodig dan normaal. Op dit moment gebruik ik 2400mah/NiMh batterijen. Ik maak ongeveer 150 tot 300 foto's met een set batterijen. Je kunt een oplaadbaar accupack overwegen voor snellere hersteltijden.
- Om het beste licht op mensen te krijgen, richt je je flits onder een hoek naar de kant waar de mensen heen kijken. Als ze naar links kijken, dan richt je je flitser dus naar links.
- Spiegels verstoren je zijdelingse weerkaatsing. Vermijd ze om het effect van het zachte licht te houden.
- Balken en andere belemmeringen aan het plafond zullen je weerkaatsmogelijkheden ook verstoren. Probeer binnen hetzelfde gedeelte tussen de balken te blijven als je onderwerp.
- Zwarte plafonds zijn geen pretje. Je kunt weerkaatsen, maar je krijgt veel minder licht terug omdat zwart nu eenmaal weinig weerkaatst.
- Neutraal gekleurde plafonds, inclusief beige, geven normaal geen problemen, maar een gekleurd plafond kan problemen geven en daardoor een hoop kleurcorrectie nodig hebben.

Veel goede vragen, ik zal mijn best doen ze te beantwoorden:

Gebruik je ooit een omnibounce?

Nee, maar dat betekent niet dat het fout is. Er zijn vele manieren om een kamer aan te lichten. Extra apparatuur is natuurlijk altijd een optie en ik zal hierover tijdens de DWF conventie praten en misschien in een andere tip. Maar het mooie van eenvoudige spullen is, dat het... simpel is.

Gebruik je ooit een handmatige witbalans als er een duidelijk gekleurd plafond is?

Nee, maar het is een goed idee!! Ik kom zelden gekleurde plafonds tegen, maar als dat zo is dan probeer ik met een Lumiquest 80-20 pocket bouncer licht te weerkaatsen, maar dan heb ik nog zoveel licht naar voren dat een kleureffect te niet gedaan wordt.

Hoe werkt het met camera's in de portretstand, of snijd je foto's verticaal uit?

Goede vraag. Ik herpositioneer mijn flitskop constant, afhankelijk waar ik het licht heen wil laten gaan en afhankelijk van de stand van mijn camera. Omdat de flitschoen bovenop de camera zit, moet je je camera dus in de portretstand 2 kanten op draaien afhankelijk van welke kant je het licht wilt laten komen. Je raakt er aan gewend en het gaat vrij snel na een tijdje.

Dit is fantastisch Dave, bedankt voor deze informatie. Nu heb ik ook nog een vraag. Dit werkt alleen als er een muur staat in de richting van je flits, heb ik dat goed? Ik bedoel, in het linker plaatje heeft het bruidspaar een muur voor ze staan, of in ieder geval dichtbij. Hoe zou dit gaan in een grotere ruimte? Ik ben erg benieuwd,

De foto's zijn niet dicht bij een muur gemaakt. Het bruidspaar staat op een podium en kijkt naar de middelgrote ruimte. De dichtstbijzijnde muur aan de linkerkant is zo'n 25 meter weg. Ik richt ook naar het plafond en hoopte dat een deel in mijn richting zou weerkaatsen. Zoals je ziet werkte het. Probeer maar en je zult verbaasd zijn hoe makkelijk het is. In grote ruimtes, zoals het formaat van een sporthal, dan gebruik ik mijn Supak 622 flitser met een richtgetal van 200. Maar anders ben ik blij met mijn lichtere flitser op mijn camera.

Nog een vraagje... hoe zit dat met de flitskracht. Moet je die wijzigen in iets anders dan "0"? Normaal gesproken gebruik ik de normale capaciteit omdat de flits vrij sterk is, maar is er een voordeel om de flits te versterken?

Aangezien in E-TTL gebruik, ga ik ervanuit dat de flits de hoeveelheid licht die in de camera komt in de gaten houdt en dan de hoeveelheid licht uitzendt die nodig is. Het mag duidelijk zijn dat dat niet altijd perfect is, zeker als je onderwerp een hoofdzakelijk witte jurk is of een zwart pak. Vaak kom ik uit op +1/3 of +2/3 stop belichten. Overigens, hoewel ik met E-TTL fotografeer, staat mijn camera toch op handmatig. Normaal gesproken fotografeer ik op f/4 met een sluitertijd van 1/30 to 1/80.

Deze techniek werkt niet zo goed met extreem groothoeklenzen zoals 15 tot 20mm. Vaak overstraalt het licht dan de linker of rechterhoek aan de bovenkant van de foto. Ook kun je niet te dicht op het onderwerp staan, want anders raakt die hoek sterk overbelicht. Ik heb foto's gemaakt waarbij iemands hoofd sterk overbelicht was terwijl de rest van de groep goed belicht was.

Bedankt voor deze aanvulling. Je moet inderdaad oppassen voor licht dat "haaks" vanuit de flitser komt. De foto's zijn dan niet fantastisch.

Als je fotografeert op ISO 800, hebben je foto's dan veel ruis? Ik ben meestal terughoudend om dat te doen, tenzij er weinig licht is en er geen flits gebruikt kan worden. Ik gebruik eigenlijk altijd ISO 100. Zou ik meer moeten gebruiken? Hoe gaat dat met ruis en beeldkwaliteit? Help me...

De huidige digitale camera's doen het prima op hogere ISO-waarden. Mijn 10D doet het uitstekend op ISO 400. Op ISO 800 komt de belichting wel nauw voor een goede foto. Sommige camera's kunnen ISO 1600 ook goed aan. Daarnaast zijn er nog ruisreductiefilters die je eventueel kunt gebruiken als je op een groter formaat wilt laten afdrucken. Begin met ISO 400 en ik denk dat je versteld zal staan.